

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző: Csapó György
Cím: Kultúrház a Város-
peremén

Forrás: Világosság

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Osztályozás

Tárev

374.28

Hely

Idő

11950

Személy

Helyszám

KULTÚRHÁZ A „VÁROS PEREMÉN”

Angyalföld, József Attila-tér 4. Ez a pontos címe a Rákosi Mátyás Kultúrháznak. A környéken a gyönyörű, modern, Kilián-utcai iskola, a vadonatúj, szép, egészséges OTI-házak hosszú sora, a József Attila-utcai szülőotthon, s a Lehel-úton épülő modern, háromemeletes lakóházak, ahonnan egészen a kultúrházig hozza a szél a friss malterszagot. Homlokzatán vörös betűkkel izzik Rákosi Mátyás neve. Széles, modern ablakain át erős fény sugárzik az utcára. Szombat este van, a színházteremből, ahol a Ganz Villany kultúrgárdája vendégszerepel, tömött taps hangzik.

A kultúrház vezetője Osvári László kultúrútkár, fiatal ember. Asztalán öt-percenként cseng a telefon. Sok munkát ad a szombati tarka-est. Percenként nyílik az ajtó, karszalagos rendezők jönnek utasításért. „Lélekzetszünetben” röviden elmondja a kultúrház első három hónapjának történetét.

December 30-án készült el és az angyalföldi dolgozók vidám Szilveszterrel ünnepelték a megnyitást. Még három hónap sem telt el azóta és a kultúrháznak már 2010 tagja van.

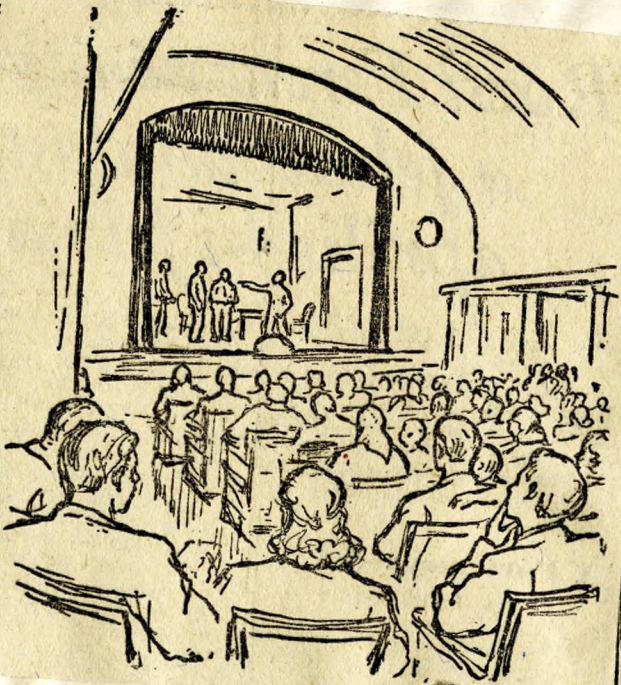
Ez év január 1-én, a megnyitást követő napon 16 tagja volt a Rákosi Mátyás-kultúrháznak. Aztán jöttek az emberek és körülnéztek. Megcsodálták a szép termeket, a berendezést és volt olyan nap, hogy egyszerre ötven tag is jelentkezett. — Szokatlanul szép volt mindez a számunkra — mondja Szívós Kálmán

Vasárnap délelőtt a MAV szimfónikusok látogattak el, de bizony a színházteremben, ahová csaknem 600 ember fér be, nem voltak többen, mint tizenhuszan. Mi ennek az oka? — kérdezzük a rendezőket. A válasz mindig ugyanaz: az emberek nem is tudják, hogy most vasárnap délután milyen műsor van és mikor kezdődik.

Estére a „Muzsika” rendezett nívós hangversenyt s mert a rendezők a környéken szétvitték a híret, zsufolásig megtelt az előadóterem. Nagy sikere volt Vigh Judit hegedűművésznőnek és az énekeseknek.

villamoskalauz — akik a múltban nem voltunk elkényeztetve, akiknek nem jutott könyv, jöttök társalgószoba, színház.

Mondogatták is az angyalföldiek akkoriban, mikor megnyitott a ház, hogy ez is a szovjet példa nyomán épült, tehát bizonyos, hogy szép és jó otthonuk lesz.

Csajkowszkij Anyegin áriáját kétszer megismételtette a közönség, de a Szabadság dala, a „Dohányon vett kapitány”-ból aratta mégis a legnagyobb sikert. Szünni nem akaró tapsra az előadóművésznek harmadszor is meg kellett ismételnie.

A szünetben az előcsarnokba tódul a közönség. Beszélgető csoportok alakulnak ki. Fiatal férfiak és nők a könnyű műfaj kérdéséről vitatkoznak. Pálmai György lakatossegédnek az a véleménye, hogy minél több színház-előadásra van szükség és elmondja, hogy milyen nagy élménye volt a „Kispolgárok” amelyet az Állami Bányaászszínház társulata adott elő itt a kultúrházban.

Van viszont aki azt állítja, hogy az összes eddigi műsorok közül, pedig a három hónap alatt pontosan 110 volt, a legjobban a MAVAG együttesének Don Pasquale előadása tetszett. Meg-egyeznek abban, hogy nagyon szép volt az MNDSZ 2-es számú kultúrcsoportjának a műsora, a MAV központi kultúrcsoportjának az előadása és szeretnék viszontlátni a Madách Színház együttesét, amely a Szabad a pálya című darabot játszotta el a kultúrház színpadán.

A kultúrház házfelügyelőjének kislánya, a négyéves Novák Jancsi híres gyerek. Az történt ugyanis, hogy egy keddi napon erre járt Rákosi Mátyás. Miután akkor a kultúrház zárva volt, csak a kultúrútkár, a házfelügyelő meg a kislánya voltak ott. Amikor a kis Jancsi Rákosi elvtársat meglátta, így kiáltott fel:

— Rákosi bácsi van itt, megismerem a teremben lévő képérről. Elénken foglalkoztatja az embereket Rákosi Mátyás látogatása. — Ilyen az én szerencsém — mondja Kovács János asztalossegéd. — Minden nap itt vagyok és mégsem láthattam, nem beszélhettem veled. Hallottam, hogy megígérte, el-

jön máskor is, remélem, akkor szerencsésebb leszek.

Novák Jancsit körülveszik, faggatják. Érdeklődnek, hogy mit kérdezett a kislától Rákosi elvtárs. A kis szöke gyerek értelmesen válaszol, jól megjegyzett magának mindent.

— Rákosi bácsi megsimogatott, megkérdezte, hogy hová, hogy mennyi idős vagyok, aztán játszott velem.

— Mit játszott veled, Jancsika?

— Eldugta a lovacskámat és én meg sikongattam.

— Nem féltél, hogy elviszi a lovat?

— Nem, nem féltém — magyarázza élénken a kislány —, tudtam, hogy nem viszi el.

A kultúrház vezetője elmondja, hogy több mint egy óráig volt náluk Rákosi elvtárs és ez a látogatás egy új fejlődési szakasz megindulását jelent a kultúrház életében.

— El sem képzeltem volna, hogy Rákosi elvtárs olyan részletesen ismeri a kultúrház problémáit. Rámutatott a hibákra. Helytelenítette, hogy a kultúrház kedden zárva van. Ne korlátozzuk a dolgozókat — mondotta —, akkor jöjjenek, amikor idejük van. Szavai nagy segítséget jelentettek nekem további munkámban.

A sakkteremben csend van, három asztalnál folyik a játék. Az egyik asztalnál különös érdeklődéssel veszik körül, itt Cziegler Árpád, a kultúrház sakkbajnokreménysége játszik. Tizennégyéves szöke fiú.

Fisch Károly kárpitossegéd, a sakkör vezetője elmondja, hogy a kis Cziegler-fiú nagy sakktehetség, pedig csak azóta játszik komolyan, amióta megindult a sakk-szakosztály munkája.

A könyvtár a földszinten van, a polcokon több mint 7000 könyv sorakozik. A szomszédban szép nagy olvasóterem.

Jönnek is az emberek. A Volomkamszki országút 30 példányából nagy ritkaság, ha egy bent van. De nagyon keresik Makarenko „Uj ember kovácsa” című könyvét is. Naponta tizen is kikérik az „Acélt megedzük”-et, meg Solochov „Uj barázdát szánt az eke” című kitűnő regényét. A magyar írók közül Szabó Pál „Talpalatnyi föld”-jét olvasták igen sokan. De sűrűn kölcsönzik ki Mikszáth, Móricz és a klasszikus írók művit is.

Balogh Ferenc motorszerelő Tyihonov: „Kalifa” című verses elbeszélést hozta vissza és újabb verses műveket kér. Elmondja, hogy olvasta a „Háború és béke”, Gorkij több művét, Solochovtól a „Csendes Don”-t.

— Valamikor sok ponyvaregény fordult meg a kezemben, nem volt választásom. Azt olvastam, amihez hozzájutottam. Ma már nem tudnám elolvasni ezeket. Van mértékem: Tolsztoj, Gorkij, Fagyjev, Tyihonov és a többiek, akik a szocializmus építésében segítenek nekünk, tanítanak bennünket.

Az olvasóteremben az erősfényű lámpák mellett könyvek fölé hajolnak a látogatók. Szemüveges, középkorú férfiak a Tanácsköztársaság évfordulójára kiadott könyv lapjait forgatja.

Szeminariumra készülök — mondja —, itt csend van, nyugalom, alaposan tudok tanulni. Aztán rámnéz és mosolyog.

— Nem ismert meg, úgy-e?

Az arca ismerős, de nem emlékszem, hogy hol találkoztunk.

— Amikor „temettük a port”. Vostján Mátyásnak hívnak, a Vizműveknél dolgozom.

Már emlékszem, a Béke-utca környékét jártam akkor, mikor megindult Angyalföldön a fásítás. Vostján Mátyás

23. sz.

sűrűn ásta az utcán a godroket, aztán a fát, amelyet elütetett, elnevezte „a fordulat éve fájának.”

— Mi van a fával? — kérdeztem.

— Nő és szélesedik a törzse, az utcában az összes fák közül ez fogamzott meg a leghamarább.

Nő, terebélyesedik a kultúra Angyalföldön. A kultúrház vonzza az embereket és egyre jobban megindul az öntevékeny klubélet is. Persze, még sokat kell tenni. A különböző szakosztályok még csak most kezdik meg igazán munkájukat. A kilenctagú intézőbizottság elhanyagolta a kultúrház propagandáját. Az, hogy ilyen sokan járnak ma már a kultúrházba, többé-kevésbé magától történt. A dolgozók vágyát fejezi ki ez a kultúra, tanulás és a tartalmas szórakozás iránt. A tömegszervezetek megbízottjai nem jól mozgósítottak, mert különben nem fordulna az elő, amint tapasztaltuk, hogy bizony még sokan vannak a közvetlen környéken is, akik azt sem tudják, hogy mi fán terem a kultúrház. A kultúrvezető egyedül intézi a ház kulturális gazdasági ügyeit és irányítja a politikai munkát is. Ehhez bizony kevés egy ember.

A József Attila-kertvárosban áll a szép kultúrház, de még mindig vannak olyanok, akik nem tudják, hogy eljuthatnak szórakozni, tanulni, hogy van sakk-kör, természettudományos kör, hogy naponta zenés kultúrműsorok vannak, színelőadás is gyakran és ebben a szervezés a hibás. Hároméves tervünk adta ezt a szovjet mintára berendezett gyönyörű kultúrházat Angyalföld dolgozóinak, megvalósítva a Párt programnyilatkozatában lefektetett követelést: „A kultúra haladó kincseit a dolgozó nép birtokába kell adni.”

Csapó György

